

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра кримінального права та кримінально-правових дисциплін**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«РЕАЛІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма / спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – вибіркова

Рік набору – 2019, 2020

Викладач – Гуторова Наталія Олександрівна,
професор кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін,
доктор юридичних наук, професор

30 серпня 2019 р.

Полтава – 2019

Силабус навчальної дисципліни «Реалізація кримінальної відповідальності» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 12 с.

Розробники:

Гуторова Наталія Олександрівна – професор кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін, доктор юридичних наук, професор;
Михайліченко Тетяна Олександрівна – доцент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін, кандидат юридичних наук.

Гарант освітньої програми

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Дата оновлення – 28 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін від 28 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____ І. А. Тітко



Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Реалізація кримінальної відповідальності
Вид навчальної дисципліни	Вибіркова, належить до циклу навчальних дисциплін спеціальної фахової підготовки
Викладач	Гуторова Наталія Олександрівна доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 050 594 07 31
E-mail	navchgutorova@gmail.com
Консультації	Четвер 15-00 – 17-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 601-б.
Онлайн-консультації у Facebook:	https://www.facebook.com/profile.php?id=100010781580918

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається поняття та зміст основних категорій реалізації кримінальної відповідальності. Вивчаються поняття та зміст кримінальної відповідальності, форми її реалізації. Розглядаються тенденції розвитку світового та вітчизняного механізму реалізації кримінальної відповідальності; розуміння наукових засад та проблемних моментів її реалізації. Студенти детально знайомляться із нормативно-правовими актами у вказаній сфері та судовою практикою стосовно цього аспекту, вчать розв'язувати проблеми відносно можливості і необхідності застосування кримінальної відповідальності щодо особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, визначати межі, які можуть бути застосовані до осіб, що вчинили кримінальні правопорушення та обирати їм справедливе і достатнє покарання, визначають можливості звільнення від кримінального покарання та його відбування осіб, які були визнані судом винними у вчиненні конкретного (-их) кримінального (-их) правопорушення (-нь).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Реалізація кримінальної відповідальності» – це набуття студентами здатності: 1) застосовувати кримінально-правові норми в частині прийняття рішень щодо можливості і необхідності застосування кримінальної відповідальності щодо особи, визнаної винною у вчиненні кримінального (-их) правопорушення (-нь); 2) правильно обирати форму реалізації кримінальної відповідальності та засоби кримінально-правового впливу, що передбачає проведення різноманітних досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання:

– формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у сфері реалізації кримінальної відповідальності, що включають сучасні наукові здобутки у цій сфері, котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, зокрема щодо:

- поняття та змісту кримінальної відповідальності;
- форм реалізації кримінальної відповідальності;
- тенденцій розвитку світового та вітчизняного механізму реалізації кримінальної відповідальності;
- розуміння наукових засад та проблемних моментів реалізації кримінальної відповідальності;

- набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв’язання проблем, котрі виникають у правоохоронних та судових органів у процесі здійснення ними діяльності, а також у громадян та організацій унаслідок реалізації цими державними органами їхніх повноважень, зокрема щодо:
 - можливості і необхідності застосування кримінальної відповідальності щодо особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення;
 - обрання покарань і меж, які можуть бути застосовані до осіб, що вчинили кримінальне (-і) правопорушення;
 - можливості звільнення від кримінального покарання та його відбування осіб, які були визнані судом винними у вчиненні конкретного (-их) кримінального (-их) правопорушення (-нь);
- здатність інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та низки інших навчальних дисциплін, і розв’язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах, зокрема:
 - поєднуючи знання, набуті у процесі вивчення навчальних дисциплін «Теорія держави і права»; «Нормотворча техніка»; студенти набувають знань про структуру та види норм, які містять вчення про відповідальність та її форми реалізації, про способи та методи тлумачення оціночних понять та дискусійних моментів;
 - поєднуючи знання, набуті у процесі вивчення навчальних дисциплін «Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини)»; «Основи кримінально-правової кваліфікації»; «Призначення покарання»; «Кримінальна відповідальність за господарські злочини», студенти набувають знань про поняття та зміст кримінальної відповідальності, форми її реалізації, загальні та спеціальні засади призначення покарання (обрання виду і міри покарання) за кримінальні правопорушення, можливості застосування звільнення від покарання чи його відбування, а також особливості реалізації кримінальної відповідальності за окремі кримінальні правопорушення;
- здатність розв’язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, зокрема щодо:
 - застосування набутих теоретичних знань і сформованих практичних навичок щодо реалізації кримінально-правових відносин;
 - тлумачення законодавства стосовно реалізації кримінальної відповідальності;
- формування у студентів знань та умінь, необхідних їм для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою генерування нових знань у галузі кримінального права, а саме в частині реалізації кримінальної відповідальності.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв’язки

Пререквізити: «Теорія держави і права»; «Нормотворча техніка»; «Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини)»; «Основи кримінально-правової кваліфікації»; «Призначення покарання»; «Кримінальна відповідальність за господарські злочини».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

- сформулювати поняття та зміст кримінальної відповідальності, форми її реалізації;
- систематизувати втілення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування кримінальної відповідальності;

- проаналізувати тенденції розвитку світового та вітчизняного механізму реалізації кримінальної відповідальності;
- розуміти наукові засади та проблемні моменти реалізації кримінальної відповідальності;
- інтерпретувати основні оціночні поняття у сфері реалізації кримінальної відповідальності, а також розуміти методологію їхнього тлумачення;
- застосовувати норми кримінальної відповідальності щодо особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення;
- обирати покарання і меж, які можуть бути застосовані до осіб, що вчинили кримінальне правопорушення;
- запропонувати можливості звільнення від кримінального покарання та його відбування осіб, які були визнані судом винними у вчиненні конкретного (-их) кримінального (-их) правопорушення (-нь);
- прогнозувати результат впливу проектів нормативно-правових на кримінально-правові відносини.

**Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р.
для студентів денної форми навчання**

Дата	Теми лекцій (18 год.)	Теми практичних занять (22 год.)	Теми самостійної роботи
01.02.20 - 07.02.20	1. «Поняття кримінальної відповідальності та форми її реалізації. Практичні проблеми застосування кримінального покарання»	1. «Поняття кримінальної відповідальності та форми її реалізації. Практичні проблеми застосування кримінального покарання» <i>Основна література: 1, 5</i>	Дискусії щодо форм реалізації кримінальної відповідальності. Мета покарання: світові тренди. Види покарань в Україні та світі.
08.02.20 - 14.02.20	2. «Практичні проблеми застосування кримінального покарання»	2. «Практичні проблеми застосування кримінального покарання» <i>Основна література: 1, 5</i>	Призначення покарання: питання обґрунтованості визначення виду і міри покарання. Межі судової дискреції. Практичні проблеми призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Покарання за незакінчене кримінальне правопорушення і кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті: теоретичні і практичні проблеми застосування. Покарання за сукупності кримінальних правопорушень: етапи, правила та обґрунтованість застосування принципів призначення основного покарання. Призначення покарання за сукупністю вироків: практичні проблеми застосування.

15.02.20-21.02.20	3. «Практичні проблеми звільнення від кримінального покарання та його відбування»	3. «Практичні проблеми звільнення від кримінального покарання та його відбування» <i>Основна література:</i> 2, 4, 6, 8	Проблеми застосування ст. 75 КК України. Особливості звільнення від покарання за хворобою. Амністія в Україні.
22.02.20-28.02.20	4. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи життя та здоров'я особи»	4. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи життя та здоров'я особи» <i>Основна література:</i> 1, 9, 10	Особливості призначення майнових покарань за кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Призначення громадських та виправних робіт за кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Особливості призначення обмеження волі за кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Призначення довічного позбавлення волі за кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Звільнення від покарання та його відбування за кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи.
01.03.20-07.03.20	5. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти власності»	5. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти власності» <i>Основна література:</i> 1, 9, 10	Призначення майнових покарань за кримінальні правопорушення проти власності. Особливості призначення громадських та виправних робіт за кримінальні правопорушення проти власності. Призначення позбавлення волі за кримінальні правопорушення проти власності. Особливості звільнення від покарання та його відбування за кримінальні правопорушення проти власності.
08.03.20-14.03.20	6. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності»	6. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності» <i>Основна література:</i> 1, 9, 10	Особливості призначення майнових покарань за кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Призначення позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю за господарські кримінальні правопорушення. Призначення виправних робіт за кримінальні правопорушення за господарські кримінальні правопорушення. Особливості призначення

			позбавлення волі за кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Звільнення від покарання та його відбування за кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності.
15.03.20-21.03.20	7. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення»	7. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення» <i>Основна література:</i> 1, 9, 10.	Особливості призначення штрафу та конфіскації майна за корупційні кримінальні правопорушення. Призначення позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю за корупційні кримінальні правопорушення. Призначення громадських робіт за корупційні кримінальні правопорушення. Призначення позбавлення волі за корупційні кримінальні правопорушення. Особливості звільнення від покарання та його відбування за корупційні кримінальні правопорушення.
22.03.20-28.03.20	8. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів»	8. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів» <i>Основна література:</i> 1, 9, 10	Призначення майнових покарань за наркоправопорушення. Призначення позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю за кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів Особливості призначення обмеження волі наркоправопорушення. Призначення позбавлення волі за кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів Звільнення від покарання та його відбування за наркоправопорушення.
29.03.20-04.04.20	9. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, вчинені з	9. «Особливості реалізації кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, вчинені з	Призначення майнових покарань за кримінальні правопорушення, вчинені з необережності. Призначення позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю за кримінальні правопорушення,

	необережності»	необережності» <i>Основна література:</i> . 1, 9, 10	вчинені з необережності. Особливості призначення обмеження та позбавлення волі за кримінальні правопорушення, вчинені з необережності. Звільнення від покарання та його відбування за кримінальні правопорушення, вчинені з необережності.
05.04.20-11.04.20		10-11. «Перспективи розвитку кримінального права щодо реалізації кримінальної відповідальності» <i>Основна література:</i> 1, 7	Проблеми оптимізації заходів, які застосовуються при реалізації кримінальної відповідальності: нове розуміння мети покарання та засобів її досягнення. Оптимізація кількості видів покарань та судової дискреції при їх застосуванні. Сучасні підходи до оцінки ризиків вчинення особою нового кримінального правопорушення та перспективи їх запровадження в Україні. Перспективи створення інституту пробації з використанням новітніх досягнень зарубіжних країн. Кримінально-правові наслідки кримінального правопорушення, не пов'язані із застосуванням покарання: проблеми побудови оптимальної моделі.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів передбачає позааудиторне вивчення окремих тем або поглиблене вивчення окремих питань, які охоплюються програмою курсу, але не розглядаються під час лекцій та практичних занять. Результати самостійної роботи можуть бути представлені студентом у формі:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляду судової практики;
5. реферату за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу та додаткових джерел.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у «Методичних рекомендаціях до самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Реалізація кримінальної відповідальності» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право» / уклад. Н.О.Гуторова, Т.О. Михайліченко. Полтава : ПЮІ Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019.

Інформаційне забезпечення курсу

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.08.2020).
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. № 2341-III. Дата оновлення: 27.06.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14> (дата звернення: 27.08.2020).
3. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 року № 1129-IV. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1129-15> (дата звернення: 27.08.2020).
4. Про застосування амністії в Україні : Закон України від 01.10.1996 р. № 392/96. Дата оновлення: 14.05.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/392/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.08.2020).
5. Про Положення про порядок здійснення помилування : Указ Президента України від 21 квітня 2015 року № 223/2015. Дата оновлення: 22.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/223/2015> (дата звернення: 27.08.2020).

Основна література

1. Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застосування : монографія / В. Я. Тацій [та ін.]. Харків : Право, 2017.
2. Брящей Р. І. Звільнення від покарання як форма кримінально-правового реагування на вчинення злочину : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
3. Горох О.П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування : монографія. Харків : Право, 2019. 760с.
4. Литвинов О. М., Митрофанов І. І. Концептуальна модель механізму реалізації кримінальної відповідальності : монографія. Харків : Золота миля, 2017. 180 с.
5. Муратова С. О. Судимість у системі інститутів Загальної частини кримінального права України: монографія. Харків : Право, 2017. 272 с.
6. Назимко Є. С. Зарубіжний досвід кримінально-правової регламентації інституту покарання неповнолітніх : монографія. Київ : КНТ, 2015. 368 с.
7. Письменський Є. О. Звільнення від покарання та його відбування: проблеми кримінального законодавства та практики його застосування : монографія. Луганськ : Віртуальна реальність, 2011. 388 с.
8. Романюк Б. В., Бантишев О. Ф. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності в Україні: умови, порядок та перспективи розвитку цього тубінституту : монографія. Київ : Крок, 2019. 343 с.
9. Туляков В. О. Кримінальна відповідальність та форми її реалізації : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2015. 44 с.
10. Уголовная ответственность: понятие, проблемы реализации и половозрастной дифференциации : монография / В. А. Андриенко [и др.]. Москва, 2006. 384 с.

Додаткова література:

1. Баулін Ю. В. Кримінальна відповідальність та покарання в рішеннях Конституційного Суду України: тези виступу до круглого столу, присвяч. 80-річчю з дня народж. проф. С. С. Яценка. *Юридичний вісник України*. 2017. № 8 (24 лютого-2 березня). С. 12-13.
2. Богатирьов І. Наукова дискусія щодо проблем застосування інституту помилування до засуджених в Україні / І. Богатирьов. *Вісник прокуратури*. 2016. № 1. С. 101-108.
3. Бузунов Р. М. Проблема форм реалізації кримінальної відповідальності. *Наука і правоохорона*. 2009. № 4(6). С. 118-124.

4. Васи́лаш В. Окремі проблеми призначення додаткових покарань. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні* : XXII звіт. наук.-практ. конф. : 4-5.02.2016 р. Львів, 2016. Ч. 2. С. 98-103.
5. Волков К. А. О проблемах реализации уголовной ответственности при наличии оценочных признаков уголовного закона. *Актуальні проблеми кримінальної відповідальності* : міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 жовт. 2013 р. Х., 2013. С. 653-657 .
6. Гладун О., Настасяк О. Проблемні аспекти нового порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання. *Вісник прокуратури*. 2016. N 3. С. 90-97.
7. Дудник О. Кара навіки. Виконання та відбування кримінального покарання у вигляді довічного позбавлення волі. *Юридична газета*. 2017. N 2/3. С. 34-35
8. Казначеева Д. В. Регламентация условно-досрочкового звільнення від відбування покарання у законодавствах зарубіжних країн. *Вісник Кримінологічної асоціації України* : зб. наук. пр. Харків, 2017. 2017. № 1 (15). С. 39-48.
9. Куц В. Кримінально-правові аспекти звільнення від відповідальності у зв'язку з вчиненням корупційного злочину. *Юридична Україна*. 2017. N 2/3. С. 70-74.
10. Макаренко А. С. Проблеми реалізації кримінальної відповідальності при призначенні покарання за злочин, учинений у співучасті. *Актуальні проблеми кримінальної відповідальності* : міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 жовт. 2013 р. Х., 2013. С. 315-319.
11. Мельничок В. М. Кримінально-правове обвинувачення як підстава реалізації кримінальної відповідальності. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Вип. 461. Правознавство. 2008. С. 93-97.
12. Митрофанов І. І. Форми реалізації кримінальної відповідальності. *Актуальні питання реформування правової системи України* : VI Міжнар. наук.-практ. конф., 29-30 трав. 2009 р. Луцьк, 2009. С. 600-604.
13. Митрофанов І. Сучасні підходи до розв'язання проблем реалізації кримінальної відповідальності. *Юридична Україна*. 2009. № 11 (№11-12). С. 109-115.
14. Михайленко Д. Звільнення від відбування покарання з випробуванням при засудженні за корупційний злочин у випадку затвердження угоди про визнання вини. *Вісник прокуратури*. 2016. N 1. С. 26-37.
15. Настасяк О. Обчислення строків при застосуванні до засуджених умовно-досрочкового звільнення від відбування покарання. Теоретичні та практичні аспекти. *Вісник прокуратури*. 2016. N 1. С. 109-119.
16. Примаченко В. Ф. Диференціація кримінальної відповідальності: поняття та зміст. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. Харків, 2016. 2016. № 1 (12). С. 104-117.
17. Сагайдак А. Штраф в умовах ізоляції. За яких обставин засудженого слід звільнити від відбування основного покарання та від додаткового - у вигляді конфіскації майна. *Закон і бізнес*. 2017. N 28 (15-21 липня). С. 11.
18. Хряпінський П. В. Форми реалізації позитивного аспекту кримінальної відповідальності. *Вісник Академії адвокатури України*. 2008. № 1. С. 50-56.
19. Чернієнко А. Прийняття рішення про відстрочку виконання вироку. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2017. N 1. С. 102-107.

Вимоги викладача

Студенти повинні: активно працювати на практичних заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії. Пропущені практичні заняття обов'язково відпрацьовуються. Для відпрацювання занять здобувач вищої освіти зобов'язаний надати виконане завдання (вирішені задачі, конспект лекції) та індивідуально виконане завдання за темою заняття, яке відпрацьовується (анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, презентація доповіді за темою, есе тощо), та

продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволено використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Дозволено приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби дозволено виходити із аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Реалізація кримінальної відповідальності» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять студент може отримати від 0 до 28 балів;

- протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе тощо). Максимальна кількість балів – 8;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами. До нього допускаються здобувачі, які були присутніми не менш на 70 % лекційних занять з навчальної дисципліни (з урахуванням відпрацьованих), виконали самостійну роботу і набрали не менше мінімально необхідної кількості балів за результатами роботи на лекціях та практичних заняттях і виконання самостійної роботи (20 балів). До екзаменаційних білетів включаються по одному практичному завданню (кейсу), в якому студенту на підставі викладених фактів необхідно обрати форму реалізації кримінальної відповідальності та надати обґрунтовані пропозиції щодо застосування покарання та(або) інших заходів кримінально-правового характеру. Питання для підготовки до іспиту розміщено на порталі АСУ.

Оцінювання результатів навчання при підсумковому контролі здійснюється відповідно до «Положення про моніторинг знань студентів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого», затвердженого наказом ректора університету від 26 червня 2015 р. № 127.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)				Самостійна робота	Іспит (підсумковий контроль)	Підсумкова оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 4			
max 4	max 7	max 7	max 7	max 7	max 8	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34